

anna lindhagen

– politiker, kvinnosakskämpe och trädgårdspionjär

Anna Lindhagen (1870–1941) var politiker och debattör. Engagerat, ibland på gränsen till självförbrännande, drev hon frågor med betydelse både lokalt och på riksnivå. Hon är känd pionjär för koloniträdgårdsrörelsen, men engagemanget sträckte sig längre. **Text:** Katinka Bergvall

Anna Lindhagen tillsammans med en annan delegat i Rädda barnen-arbetet i Lettland, 1930-tal. Anna var ordförande i Rädda barnen under åren 1922 till 1927. Foto: okänd. SSM. Bilden är beskuren.

Anna föddes och bodde en stor del av sitt liv på Södermalm. Hon var dotter till Albert Lindhagen (1823–1887), stadsplaneraren bakom 1866 års stadsplan i Stockholm. Efter normal-

skola för flickor utbildade hon sig till Röda-korsetsköterska. Som sjuksyster och i arbetet som barnavårdsinspektris fick Anna upp ögonen för sociala orättvisor. Hon skrev tidningsartiklar om missförhållanden och blev en välkänd

debattör. Hon engagerade sig i arbetarrörelsen och särskilt i kvinnofrågor. Hon ville »väcka sovande samhällsklasser« och se ett kvinnligt system över parti- och klassgränser.

Mellan åren 1911 och 1923 var hon socialdemokratisk ledamot i Stockholms stadsfullmäktige. Under åren 1902 till 1915 var hon ordförande i Stockholms kvinnliga rösträttsförening och under fem år redaktör för den socialdemokratiska kvinnotidningen Morgonbris.

Sann fredsvän

Som medlem i Svenska föreningen för moderskydd och sexualreform arbetade hon för bättre villkor för ensamstående mödrar och deras barn. Som politiker var hon med och införde bidragsförskottet i Sverige. I Sveriges kvinnliga fredsförening propagerade hon för nedrustning. Hon var en sann fredsvän som stred för hjälp till första världskrigets flyktingar.

Anna Lindhagen initierade och var under åren 1906 till 1921 ordförande i Föreningen Koloniträdgårdar i Stockholm. Med inspiration från kontinenten hyrdes jordlotter ut i syfte att ge arbetare tillgång till en bit mark att odla. Anna var också före sin tid när det

Beredningsutskottet sammanträder. Ensam kvinna bland 18 män, Anna Lindhagen står bredvid ordförande Gerhard Magnusson. Foto: Axel Malmström, 1919. SSM.

gällde det kulturhistoriska och sociala värde hon såg i att bevara och upprusta anspråkslösa kåkar i staden. År 1913 väckte hon en motion om bevarande av äldre stugor och täppor på Söder. En del tyckte inte att man skulle »lägga pengar på rivningsobjekt«, men Anna önskade en attitydförändring. Från 1921 kunde hon även driva frågan som ledamot av Stadsplanenämnden och i Skönhetsrådet. Det är mycket tack vare henne som träkäkar och pittoreska gårdar finns bevarade i dag.

År 1929 bildade hon Föreningen Stigberget och inrättade på Fjällgatan 34 ett museum kallat Stigbergets borgarrum. Syftet var att visa hur ett stockholmskt borgarhem från andra hälften av 1800-talet kunde ha sett ut.

Anna Lindhagen gick bort efter en kort tids sjukdom år 1941.

Koloniområde, troligtvis vid Stadshagen. Tanken med kolonilotter var att ge fattiga arbetare en möjlighet att odla för husbehov. De flesta odlade matväxter, främst potatis. Föreningen koloniträdgårdar, där Anna Lindhagen var ordförande, hade stränga regler. Regeln att en och samma växt fick uppta högst en tredjedel av lotten retade upp många. Bakom reglementet anas ett självpåtaget uppdrag att »fostra« lottinnehavarna från samhällets lägre klasser. Foto: Axel Malmström. SSM.